

**Βασικές πρόνοιες
των περί
Ελάχιστων Προδιαγραφών
Ασφάλειας και Υγείας
στους Χώρους Εργασίας
Κανονισμών του 2002**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την επάρκεια των κτηριακών εγκαταστάσεων, οι οποίες πρέπει να είναι κατάλληλα σχεδιασμένες και κατασκευασμένες ανάλογα με τη χρήση για την οποία προορίζονται. Οι εγκαταστάσεις αυτές πρέπει, επίσης, να συντηρούνται κατάλληλα, ώστε να διατηρούν τα επίπεδα ασφάλειας και υγείας που απαιτούνται.

Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002) ετοιμάστηκαν με σκοπό την εναρμόνιση της Κυπριακής Νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας 89/654/ΕΟΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι Κανονισμοί αυτοί καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας, κυρίως όσον αφορά στις κτηριακές εγκαταστάσεις, για τα νέα καθώς επίσης και για τα υφιστάμενα κτήρια και έχουν εφαρμογή σε κάθε χώρο στον οποίο βρίσκονται πρόσωπα στην εργασία, περιλαμβανομένων και των χώρων εργασίας που εμπíπτουν στους τομείς των υπηρεσιών και του εμπορίου.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την υγεία χώρους εργασίας, οι οποίοι να ικανοποιούν τις Ελάχιστες Προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς, για την εξάλειψη ή τη μείωση στο ελάχιστο των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία τόσο των εργοδοτούμενων τους όσο και των άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν από τις δραστηριότητές τους στην εργασία.

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Σταθερότητα και Στερεότητα

Οι κτηριακές εγκαταστάσεις πρέπει να έχουν δομή και στερεότητα ανάλογη με το είδος της χρήσης τους.

Θερμομόνωση

Τα δομικά στοιχεία του κτηρίου πρέπει να έχουν επαρκή θερμομόνωση όπως π.χ. θερμομόνωση της οροφής με τη χρήση κατάλληλων πυράντοχων θερμομονωτικών υλικών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η διορθωμένη ενεργός θερμοκρασία στο χώρο εργασίας βρίσκεται μέσα στα όρια άνεσης, δηλ. 15,5°C έως 26,7°C.

Τοιχοποιία

Όλες οι εσωτερικές επιφάνειες των τοίχων και των διαχωριστικών στοιχείων πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται με ασφάλεια. Οι τοίχοι και τα διαχωριστικά στοιχεία πρέπει να έχουν ικανοποιητική πυραντοχή ανάλογα με τη χρήση του χώρου. Τα διαφανή τοιχώματα από γυάλινο υλικό πρέπει να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφάλειας και να φέρουν κατάλληλη σήμανση.

Οροφή

Οι στέγες και οι οροφές να εξασφαλίζουν στεγανότητα και επαρκή αντοχή σε στατικά και δυναμικά φορτία (χιόνι, ανεμοπίεση, μηχανήματα, ανηρτημένα φορτία, κ.λπ.) Τα υαλόφρακτα ή διαφανή τμήματα των στεγών πρέπει να είναι κατασκευασμένα με τρόπο, ώστε να προστατεύουν τους εργοδοτούμενους από την άμεση ακτινοβολία.

Δάπεδα

Τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να έχουν επαρκή αντοχή, να καθαρίζονται εύκολα και να μην παρουσιάζουν κίνδυνο ολίσθησης.

Ανάλογα με τους επιμέρους κινδύνους που δημιουργούνται από τη χρήση των χώρων εργασίας, την παραγωγική διαδικασία, και την αποθήκευση υλικών, τα δάπεδα πρέπει:

- Να διαθέτουν κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης.
- Να είναι υδατοστεγανά, όπου το απαιτούν λόγοι υγιεινής.
- Να έχουν επαρκή αντοχή στη διάβρωση, όπου υπάρχει κίνδυνος από καυστικές ή διαβρωτικές ουσίες.
- Να είναι πυράντοχα, όπου υπάρχει κίνδυνος πυρκαγιάς.
- Να είναι ηλεκτρομονωτικά σε μεμονωμένες θέσεις με αυξημένο κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

Τα καλύμματα των ανοιγμάτων των δαπέδων πρέπει να είναι επαρκούς αντοχής και, όταν αφαιρούνται προσωρινά για την εκτέλεση εργασιών, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα προστασίας από τον κίνδυνο πτώσης.

Θύρες – Παράθυρα

Η θέση, ο αριθμός, τα υλικά κατασκευής και οι διαστάσεις των θυρών και πυλών πρέπει να καθορίζονται με βάση τη φύση και τη χρήση των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων. Οι μηχανοκίνητες συρόμενες θύρες και πύλες πρέπει να διαθέτουν συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης. Οι θύρες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να διαθέτουν σημείο οπτικής επαφής.

Τα παράθυρα και οι φεγγίτες πρέπει να μπορούν να ανοίγονται, να ρυθμίζονται και να στερεώνονται από τους εργαζόμενους με ασφάλεια και ευκολία και να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους.

Διαστάσεις – Ελεύθερος Χώρος

Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επιφάνεια, ύψος και ελεύθερο χώρο που να επιτρέπουν στους εργοδοτούμενους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κίνδυνο.

Οι διαστάσεις των χώρων εργασίας πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του είδους της εργασίας, των μηχανημάτων (εγκατάσταση, συντήρηση) και της διακίνησης προσώπων, μηχανικών μέσων και υλικών.

Φωτισμός

Σε όλη τους τους χώρους εργασίας καθώς και στους χώρους των διαδρόμων και των διευκολύνσεων πρέπει να διασφαλίζεται ικανοποιητικός και κατάλληλος φωτισμός με φυσικά ή τεχνητά μέσα, ανάλογα με το είδος και τη φύση της εργασίας.

Εξαερισμός

Στους κλειστούς χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχει επαρκής εξαερισμός με φυσικά ή τεχνητά μέσα ή συστήματα. Ο ελάχιστος αριθμός αλλαγών αέρα ανά ώρα πρέπει να είναι σύμφωνα με τον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 1

ΤΥΠΟΣ ΧΩΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΛΛΑΓΩΝ ΑΕΡΟΣ ΑΝΑ ΩΡΑ
Μεγάλος (περιλαμβανομένων αποθηκών, διαδρόμων, δωματίων με ύψος εσωτερικής οροφής μεγαλύτερο των πέντε μέτρων)	1-2
Ανοικτός (περιλαμβανομένων εργαστηρίων επιδιόρθωσης, χώρων αποθήκευσης, αποδυτηρίων)	3-5
Κλειστός (περιλαμβανομένων μηχανουργείων, δωματίων ρεβήτων και μηχανοστασίων, δωματίων καθαρισμού και τουαλετών, χυτηρίων, μαγειρείων, εστιατορίων)	5-8
Ειδικός (περιλαμβανομένων πλυντηρίων, στεγνωκαθαριστηρίων, αρτοποιείων, εσωτερικών δωματίων όπου εκτελούνται βαριές εργασίες)	10-15

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Στους χώρους εργασίας πρέπει να παρέχονται από τον εργοδότη οι πιο κάτω διευκολύνσεις (υγειονομικές, καθαρισμού, αποδυτηρίων και λήψης γευμάτων), για χρήση από τους εργαζόμενους:

Υγειονομικές Διευκολύνσεις

Πρέπει να παρέχονται χωριστοί χώροι υγειονομικών διευκολύνσεων με κατάλληλη σήμανση για κάθε φύλο οι οποίοι πρέπει να συντηρούνται και να καθαρίζονται καθημερινά. Οι χώροι αυτοί πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποχωρητήρια και ουρητήρια και να είναι απομονωμένοι από τους υπόλοιπους χώρους μέσω διαδρόμων ή προθαλάμων. Ο αριθμός των αποχωρητηρίων και ουρητηρίων πρέπει να είναι σύμφωνα με τον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 2

ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ				
Αριθμός αρρένων εργοδοτούμενων	Αποχωρητήρια	Ουρητήρια	Αριθμός θηλέων εργοδοτούμενων	Αποχωρητήρια
Έως 15	1	1	Έως 15	1
Έως 25	1	2	Έως 30	2
Έως 50	2	3	Έως 50	3
Έως 75	3	4	Έως 70	4
Ανά 35 επιπλέον	1	1	Ανά 30 επιπλέον	1

Χώροι Καθαρισμού

Για κάθε έξι εργοδοτούμενους που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα, θα πρέπει να υπάρχουν χωριστοί χώροι καθαρισμού για κάθε φύλο, εφοδιασμένοι με επαρκή αριθμό νιπτήρων και ένα λουτρό τύπου καταιονητήρα (ντους), οι οποίοι πρέπει να έχουν ικανοποιητικό εξαερισμό και φωτισμό και να καθαρίζονται καθημερινά. Τα ντους και οι νιπτήρες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με ζεστό και κρύο νερό και με κατάλληλα υλικά καθαρισμού.

Αποδυτήρια

Όπου οι εργαζόμενοι πρέπει να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας, πρέπει να υπάρχει, χωριστά για κάθε φύλο, διαμορφωμένος χώρος αποδυτηρίων εφοδιασμένος με ατομικά ερμάρια, χωρητικότητας τουλάχιστον 0,25 m³, και επαρκής εξαερισμός.

Χώρος Ανάπαυσης – Αίθουσα Γευμάτων

Όπου το προσωπικό υπερβαίνει τους 10 εργοδοτούμενους, ή επιβάλλεται λόγω του είδους της ασκούμενης δραστηριότητας, οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους ένα χώρο ανάπαυσης με εύκολη πρόσβαση και εφοδιασμένο με τραπέζια και καθίσματα ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων. Στο χώρο αυτό πρέπει να υπάρχουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών.

Όπου, λόγω της φύσεως της εκτελούμενης εργασίας, η κατανάλωση τροφής εντός του χώρου εργασίας είναι επικίνδυνη για την υγεία των εργοδοτούμενων, πρέπει να υπάρχει κατάλληλη αίθουσα γευμάτων με ελάχιστο εμβαδόν 18 τετραγωνικών μέτρων ανά 20 πρόσωπα, ή λιγότερα, που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα.

Η αίθουσα γευμάτων πρέπει να έχει επαρκή φωτισμό και εξαερισμό και να είναι εφοδιασμένη με τραπέζια, καθίσματα και κατάλληλα μέσα για θέρμανση, ψύξη και συντήρηση τροφίμων και ποτών. Ο χώρος ανάπαυσης μπορεί να θεωρηθεί και ως αίθουσα γευμάτων.

Πόσιμο νερό

Θα πρέπει να παρέχεται πόσιμο νερό για τις ανάγκες όλων των εργαζομένων.

Πρώτες Βοήθειες

Θα πρέπει να διατίθενται υλικά πρώτων βοηθειών με κατάλληλη σήμανση και διευκολύνσεις για την παροχή πρώτων βοηθειών στα εργοδοτούμενα πρόσωπα αν τραυματιστούν ή ασθενήσουν στην εργασία.

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η ηλεκτρική εγκατάσταση πρέπει να σχεδιαστεί και να κατασκευαστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της ισχύουσας σχετικής Νομοθεσίας ώστε να μη δημιουργείται κίνδυνος ηλεκτροπληξίας για τα πρόσωπα στην εργασία, καθώς και κίνδυνος πυρκαγιάς ή έκρηξης. Σε κάθε χώρο εργασίας πρέπει να υπάρχουν πλήρη και επικαιροποιημένα σχέδια της ηλεκτρικής εγκατάστασης, η οποία πρέπει να επιδιορθώνεται και να συντηρείται μόνο από αρμοδίους εκπαιδευμένους ηλεκτρολόγους.

ΔΙΑΦΥΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

- Οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου πρέπει να διατηρούνται ελεύθερες και να οδηγούν το συντομότερο σε ασφαλή περιοχή.
- Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων

εργασίας καθώς και τον μέγιστο αριθμό προσώπων που μπορούν να βρίσκονται στους χώρους αυτούς.

- Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να κλειδώνονται, πρέπει να ανοίγουν εύκολα και άμεσα προς τα έξω, να έχουν κατάλληλη σήμανση και εφεδρικό φωτισμό. Απαγορεύεται να προορίζονται ως θύρες κινδύνου οι συρόμενες και οι περιστρεφόμενες θύρες.

ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Οι διάδρομοι κυκλοφορίας, στους οποίους περιλαμβάνονται και τα κλιμακοστάσια, οι μόνιμες σκάλες, οι αποβάθρες και οι εξέδρες φόρτωσης, πρέπει να σχεδιάζονται και να τοποθετούνται έτσι, ώστε οι πεζοί ή/και τα οχήματα να μπορούν να τους χρησιμοποιούν εύκολα και με πλήρη ασφάλεια. Όταν χρησιμοποιούνται μεταφορικά μέσα σ' αυτούς τους διαδρόμους, πρέπει να προβλέπεται ικανοποιητικός χώρος διακίνησης για τους πεζούς.

Οι κυλιόμενες σκάλες και οι κυλιόμενοι διάδρομοι πρέπει να λειτουργούν με ασφάλεια και να εφοδιάζονται με τα απαραίτητα συστήματα ασφάλειας και με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να αναγνωρίζονται εύκολα και να είναι εύκολα προσβάσιμα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΤΩΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Οι θέσεις εργασίας, οι διάδρομοι, οι εξέδρες, τα πλατύσκαλα, οι πεζογέφυρες και κάθε άλλο δάπεδο όπου έχουν πρόσβαση πρόσωπα και το οποίο βρίσκεται σε ύψος μεγαλύτερο των 2 μέτρων, καθώς επίσης και τα ανοίγματα δαπέδων και οριζοντίων επιφανειών χωρίς κάλυμμα, πρέπει να έχουν σε κάθε ελεύθερη πλευρά προστατευτικά εμπόδια έναντι πτώσης.

Οι χώροι εργασίας που περιλαμβάνουν επικίνδυνες ζώνες, δηλαδή παρουσιάζουν κίνδυνο πτώσης προσώπων ή αντικειμένων, πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με σύστημα που να εμποδίζει την είσοδο των μη εξουσιοδοτημένων προσώπων στις ζώνες αυτές.

ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑ

Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι σχεδιασμένοι και κατασκευασμένοι, ώστε να αποφεύγεται ή να μειώνεται στο ελάχιστο η πιθανότητα πρόκλησης πυρκαγιάς. Σε όλα τα εργοστάσια καθώς και σε άλλους χώρους εργασίας όπου χρησιμοποιούνται, αποθηκεύονται ή παράγονται ή αναδίδονται εύφλεκτες ή οξειδωτικές ουσίες ή παράγεται ή αναδίδεται σκόνη σε τέτοια συγκέντρωση που πιθανόν να προκαλεί έκρηξη ή ανάφλεξη, όλα τα δομικά στοιχεία πρέπει να είναι πυράντοχης κατασκευής. Οι χώροι εργασίας πρέπει επίσης:

- Να διαθέτουν συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού.
- Να εξασφαλίζουν ασφαλείς οδούς και εξόδους διαφυγής.

- Να είναι εφοδιασμένοι με επαρκή εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς.
- Να έχουν κατάλληλη σήμανση στις οδούς και εξόδους διαφυγής και σε όλα τα συστήματα και τον εξοπλισμό πυρανίχνευσης, συναγερμού και κατάσβεσης πυρκαγιάς.

Ο εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς και τα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού πρέπει να συντηρούνται και να δοκιμάζονται από αρμόδιο πρόσωπο σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους κατά τη χρήση τους.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Στους χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχουν κατάλληλης θύρες, διάδρομοι, κλιμακοστάσια, ανεληκυστήρες και διευκολύνσεις (καθαρισμού και υγειονομικές), ώστε οι εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες να κινούνται και να εργάζονται ανεμπόδιστα. Οι έγκυες γυναίκες και οι θηλάζουσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναπαύονται σε κατάλληλης συνθήκες.

ΣΗΜΑΝΣΗ

Σε όλους τους χώρους εργασίας πρέπει να παρέχεται και να εξασφαλίζεται η ύπαρξη κατάλληλης σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2000.

Λεπτομέρειες για την απαιτούμενη σήμανση περιλαμβάνονται στο έντυπο του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας «Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας».

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **www.mlsi.gov.cy/dli**

ή να απευθύνεστε στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας σε όλες τις πόλεις

Λευκωσία: 22879191 Λάρνακα: 24805327

Λεμεσός: 25827204 Πάφος: 26822715

Αμμόχωστος: 23819750

Γ.Τ.Π. 53/2011 – 5.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: R.P.M. Lithographica Ltd

Τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί